

Bruksela, dnia 8.5.2015 r.
COM(2015) 200 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**Piąte sprawozdanie z wykonania przez Ukrainę planu działania na rzecz liberalizacji
reżimu wizowego**

{SWD(2015) 104 final}

I. WSTĘP

W 2010 r. Unia Europejska rozpoczęła dialog z Ukrainą w sprawie liberalizacji reżimu wizowego. W dniu 22 listopada 2010 r. Komisja Europejska przedstawiła rządowi Ukrainy plan działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego (PLRW). Określono w nim kryteria odniesienia, jakie Ukraina musi spełnić, aby obywatele Ukrainy posiadający paszporty biometryczne mogli wjeżdżać do strefy Schengen na krótkoterminowy pobyt bez wizy.

W wyniku czwartego sprawozdania Komisji (z dnia 27 maja 2014 r.)¹ i jego zatwierdzenia przez Radę (dnia 23 czerwca 2014 r.) Ukraina oficjalnie znajduje się na drugim etapie planu działania, na którym ma zostać oceniony stan wdrożenia ram legislacyjnych i politycznych. Zgodnie z metodyką przedstawioną w PLRW Komisja zorganizowała oceny na miejscu z udziałem ekspertów z państw członkowskich.

W okresie od września 2014 r. do marca 2015 r. Komisja przeprowadziła misje oceniające dotyczące wszystkich czterech segmentów PLRW z pomocą ekspertów z państw członkowskich, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i delegatury UE na Ukrainie.

Jest to pierwsze sprawozdanie z postępów Ukrainy w realizacji drugiego etapu PLRW. Omówiono w nim, jak skuteczna i trwała jest realizacja kryteriów odniesienia pierwszego etapu przez rząd ukraiński. Sprawozdaniu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji², w którym szczegółowo przedstawiono kwestie opisane w sprawozdaniu. W załączniku do dokumentu roboczego służb Komisji, zgodnie z wymogami metodologii PLRW, Komisja zamieszcza analizę stanu faktycznego i informacje statystyczne dotyczące spodziewanych skutków przyszłej liberalizacji reżimu wizowego dla migracji i bezpieczeństwa. Dostępne dane i informacje pozwalają przedstawić zarys przyszłych głównych tendencji w zakresie migracji i bezpieczeństwa, wykazując, że UE jest atrakcyjnym celem dla migrantów z Ukrainy i że należy monitorować wyzwania w zakresie bezpieczeństwa.

2. OCENA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W RAMACH CZTERECH BLOKÓW ZAGADNIĘŃ PLANU DZIAŁANIA NA RZECZ LIBERALIZACJI REŻIMU WIZOWEGO

2.1. Blok 1: bezpieczeństwo dokumentów, w tym biometria

Ważnym krokiem było wydawanie od dnia 12 stycznia 2015 r. paszportów biometrycznych zgodnych z wymogami Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego. Poczyniono znaczne postępy, jeżeli chodzi o wysoki poziom integralności i bezpieczeństwa procedur składania wniosków, personalizacji i dystrybucji w odniesieniu do paszportów międzynarodowych. To samo dotyczy paszportów krajowych i innych dokumentów umożliwiających ustalenie tożsamości. Rozpoczęto szybkie i systematyczne wprowadzanie do bazy danych Interpolu informacji o utraconych i skradzionych paszportach, więc kryterium to można uznać za spełnione.

Kryterium odniesienia w zakresie bezpieczeństwa dokumentów uznaje się za niemal spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

¹ COM(2014) 336 final.

² COM(2015) 104 final.

- Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia punktów kontroli granicznej na potrzeby przeprowadzania kontroli drugiej linii z wykorzystaniem odcisków palców.
- W odniesieniu do procedury składania wniosku i ustalenia tożsamości wnioskodawcy – należy jak najszybciej wdrożyć połączenie dawnej bazy danych państwowej służby imigracyjnej oraz operacyjnej części jednolitego rejestru demograficznego państwa do celów wydawania paszportów biometrycznych. Powinno istnieć automatyczne połączenie z odpowiednią bazą danych na potrzeby sprawdzenia sytuacji wnioskodawcy pod względem uprzedniej karalności.
- Skuteczne wdrożenie środków przeciwdziałających ewentualnym skutkom ubocznym zmiany nazwiska.

2.2. Blok 2: Zintegrowane zarządzanie granicami, polityka migracyjna i azyłowa

2.2.1 Zintegrowane zarządzanie granicami

Zapewnienie zasobów ludzkich i finansowych jest obecnie ogromnym wyzwaniem dla władz Ukrainy, gdyż większość tych zasobów jest przekierowywana na potrzeby bezpieczeństwa na wschodnich granicach. W tym kontekście ważne jest zapewnienie skutecznej kontroli granicy administracyjnej z Krymem/Sewastopolem oraz linii kontaktu we wschodniej Ukrainie. Z wyjątkiem wschodnich granic zarządzanie granicami jest wdrożone ogólnie na dobrym poziomie³.

Kryterium odniesienia w zakresie zintegrowanego zarządzania granicami uznaje się za niemal spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie dostępu do baz danych Interpolu na przejściach granicznych.
- Zwiększenie skuteczności kontroli granicznych poprzez wprowadzenie wspólnych patroli ochrony granic oraz rozwijanie współpracy w zakresie kontroli na przejściach granicznych z państwami sąsiadującymi.
- Wdrożenie strategii oraz planów działania w dziedzinie zintegrowanego zarządzania granicami, w tym poprawy współpracy między organami, wymiany danych między organami ścigania oraz rozwoju metodyki analizy ryzyka, opracowanych i przyjętych na szczeblu centralnym.

2.2.2 Polityka migracyjna

Obowiązuje już prawodawstwo w tej dziedzinie. Sytuacja we wschodniej Ukrainie i ograniczenia budżetowe mają jednak wpływ na wdrażanie polityki migracyjnej w praktyce. Interakcja i współpraca między państwową służbą imigracyjną, strażą graniczną i agencjami pracy przebiegają prawidłowo. Zgodnie z rozporządzeniem Gabinetu Ministrów Ukrainy z dnia 5 kwietnia 2014 r. personel państwowej służby imigracyjnej został zmniejszony. W wyniku reorganizacji powołano jednostkę do spraw walki z nielegalną migracją. Wykrywanie nielegalnych imigrantów na terytorium kraju nadal nie zostało w wystarczającym stopniu wdrożone, co wynika z niedoboru personelu w państwowej służbie imigracyjnej. Ukraina

³ Biorąc pod uwagę szczególną sytuację na pewnych odcinkach granicy, nie przeprowadzono oceny sytuacji na granicach wschodnich.

zawarła umowy o readmisji z Federacją Rosyjską, Gruzją, Uzbekistanem, Turkmenistanem, Republiką Mołdawii oraz innymi krajami. Łącznie do września 2014 r. zawarto 17 umów o readmisji.

Kryterium odniesienia w zakresie polityki migracyjnej uznaje się za spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Jak najszybsze przyjęcie ustawy o zewnętrznej migracji zarobkowej; ureguluje ono na poziomie legislacyjnym kwestie reintegracji. Natychmiast po jej przyjęciu należy przygotować nowy system obejmujący obowiązki, właściwe organy, środki i zadania.
- Zwiększenie zdolności państwowej służby imigracyjnej w zakresie procedur wykrywania nielegalnych imigrantów na terytorium kraju.
- Wzmocnienie szkoleń językowych dla pracowników państwowej służby imigracyjnej.
- Zakończenie profili migracyjnych z 2014 r. i utworzenie ośrodka koordynacyjno-analitycznego oraz bazy danych na potrzeby monitorowania procesów migracyjnych.

2.2.3 Azyl

Prawodawstwo azylowe uległo poprawie, nadal istnieje jednak potrzeba zmian obowiązującego prawodawstwa i jego wdrażania w celu osiągnięcia kryteriów odniesienia. Warunki panujące w ośrodkach recepcyjnych są dobre, lecz niektóre ich aspekty należy poprawić. Podjęto działania dotyczące integracji osób korzystających z ochrony międzynarodowej, ale dostęp do zatrudnienia i poziom pomocy socjalnej mogłyby zostać zwiększone. Współpraca między centralnym i regionalnym szczeblem państwowej służby imigracyjnej jest dobra, jednakże można by wprowadzić pewne uproszczenia procedury azylowej oraz osiągnąć większą skuteczność na szczeblu regionalnym.

W dziedzinie azylu kryterium odniesienia uznaje się za częściowo spełnione, z dobrymi perspektywami dalszych postępów. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Dalsze udzielanie podstawowej pomocy prawnej osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową i przygotowanie się do wdrożenia udzielania bezpłatnej pomocy prawnej w pełnym zakresie najszybciej jak to możliwe, a najpóźniej w dniu 1 stycznia 2017 r.
- Ustanowienie podsystemu dotyczącego uchodźców w bazie danych cudzoziemców oraz zwiększenie skuteczności wykorzystania informacji o kraju pochodzenia. Należy to osiągnąć poprzez przywrócenie wydziału ds. kraju pochodzenia lub przydzielenie urzędników do utworzenia aktualnej i obiektywnej bazy danych dotyczących krajów pochodzenia i zarządzania tą bazą.
- Wyjaśnienie podstaw prawnych zatrzymania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz zapewnienie priorytetowego traktowania ich spraw.
- Ustanowienie przepisów dotyczących statusu, praw i obowiązków cudzoziemców, którzy nie mogą zostać wydalen, lecz nie są uprawnieni do ochrony międzynarodowej.
- Zapewnienie niezbędnych środków finansowych na trwałą poprawę tymczasowych ośrodków recepcyjnych dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i osób z niej korzystających. W szczególności należy

otworzyć tymczasowy ośrodek recepcyjny w Jagodzinie (obwód kijowski) oraz kontynuować prace remontowe w ośrodku recepcyjnym w Odessie. Kwota przewidziana na żywność jest zbyt niska – 12 UAH (mniej niż 1 EUR) na osobę dziennie – i powinna zostać zwiększona.

- Poprawienie szkoleń dla pracowników pracujących w ośrodkach recepcyjnych, w tym szkoleń językowych, oraz szkoleń dla sędziów.

2.3. Blok 3: Ład i bezpieczeństwo publiczne

2.3.1. Zapobieganie przestępczości zorganizowanej, terroryzmowi i korupcji oraz ich zwalczanie

2.3.1.1. Zapobieganie przestępczości zorganizowanej i zwalczanie jej

Ukraina rozpoczęła kompleksowe reformy ministerstwa spraw wewnętrznych, w ramach których przeprowadzono restrukturyzację działania organów odpowiedzialnych za zapobieganie przestępczości zorganizowanej i zwalczanie jej. W lutym 2015 r. parlament przyjął ustawę w sprawie reformy organów do spraw wewnętrznych. W jej wyniku został zlikwidowany GUBOZ, główny departament ds. zwalczania przestępczości zorganizowanej. W procesie reform służby bezpieczeństwa, wraz z Ministerstwem Informacji, utrzymały uprawnienia operacyjne i przedprocesowe uprawnienia dochodzeniowe w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej. Reforma przewiduje utworzenie nowego organu w walce z przestępczością zorganizowaną – Państwowego Biura Śledczego.

W oparciu o powyższe ustalenia **kryterium odniesienia uznaje się za spełnione jedynie częściowo, z dobrymi perspektywami dalszych postępów.** Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie ogólnej wizji i kierunku procesowi reform oraz konsolidację istniejących planów działania w jeden dobrze zorganizowany plan działania, który umożliwi śledzenie postępów.
- Ustanowienie podejścia opartego na sądownictwie karnym w ramach zarówno organów ścigania, jak i prokuratury w celu określenia priorytetów i rozdzielenia środków według priorytetów.
- Podjęcie kroków w kierunku reformy procesu dochodzeniowego, tak by ustanowić jasny łańcuch odpowiedzialności za różne etapy dochodzenia i postępowania prokuratorskiego.
- Znaczne ograniczenie przedprocesowych uprawnień dochodzeniowych posiadanych obecnie przez służbę bezpieczeństwa w zakresie wywiadu i kontrwywiadu.
- Zapewnienie specjalizacji sędziów i ścigania w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej.
- Zapewnienie skuteczności wyspecjalizowanej „jednostki ds. ochrony świadków” zgodnie z normami międzynarodowymi.

2.3.1.2. Handel ludźmi

Obecne ramy prawne są szerokie i oferują możliwości reagowania na wyzwania związane z handlem ludźmi na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Ramy te prowadzą do identyfikacji ofiar oraz ścigania i karania sprawców. Zmniejszyła się jednak liczba oficjalnie zidentyfikowanych ofiar, co jest sprzeczne z międzynarodowymi ocenami dynamicznego

sektora usług seksualnych na Ukrainie. Na Ukrainie prowadzi się regularnie coraz więcej szkoleń i programów mających na celu zwiększenie świadomości we wszystkich sektorach.

W dziedzinie zwalczania handlu ludźmi kryterium odniesienia uznaje się za częściowo spełnione, z dobrymi perspektywami dalszych postępów. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Ocenienie przyczyn spadku liczby zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego oraz rozważyć bardziej proaktywne podejście do sektora usług seksualnych.
- Monitorowanie pojawiających się możliwych nowych tendencji w zakresie handlu ludźmi, zwłaszcza w kontekście konfliktu (wewnętrzny handel ludźmi, handel dziećmi).
- Wzmocnienie procesu identyfikacji, w tym identyfikacji zagranicznych ofiar, przez monitorowanie i dokonywanie przeglądu wysokiego poziomu odmów.
- Dalsze organizowanie systematycznych szkoleń dla urzędników na temat ich roli i obowiązków w związku z procesem identyfikacji.
- Zapewnienie przejrzystego finansowania działań związanych ze zwalczaniem handlu ludźmi, zwłaszcza z udzielaniem pomocy ofiarom.
- Wprowadzenie systemu monitorowania i oceny obecnego planu działania oraz planu działania od 2016 r. i w latach kolejnych. Powinno to obejmować wyraźną rolę organizacji pozarządowych oraz środki wystarczające do ich skutecznego udziału.
- Należy sformalizować status organizacji pozarządowych w ramach krajowego mechanizmu ukierunkowanej pomocy i ustanowić mechanizmy, które zapewniłyby tym organizacjom dostęp do finansowania przez państwo.

2.3.1.3. Zapobieganie i zwalczanie korupcji

Dotychczasowe postępy w dziedzinie polityki antykorupcyjnej poczyniono głównie na poziomie legislacyjnym oraz w odniesieniu do pewnych kroków przygotowawczych w kierunku nowej struktury instytucjonalnej. W październiku 2014 r. przyjęto pakiet antykorupcyjny, w tym krajową strategię na lata 2014–2017, czym położono podwaliny pod nowe ramy instytucjonalne polityki prewencyjnej. W lutym 2015 r. naprawiono pewne niedociągnięcia w ustawie o krajowym biurze antykorupcyjnym, w tym dotyczące gwarancji wynagrodzeń pracowników oraz ram wyspecjalizowanej prokuratury antykorupcyjnej. Zatrudnienie kierownictwa biura, w wyniku otwartego konkursu prowadzonego przez niezależną komisję, ukończono w dniu 16 kwietnia 2015 r., kiedy to przewodniczący biura wyznaczył jego dyrektora. Centralny rejestr przedsiębiorstw jest uzupełniany danymi o beneficjentach rzeczywistych. Poczyniono postępy w ograniczaniu odstępstw od udzielania zamówień publicznych. Brak jest jednak ustalonych priorytetów oraz spójności wdrażania, co prowadzi do fragmentarycznego podejścia do tego już skomplikowanego procesu. Ponadto Komisja będzie nadal monitorować wprowadzanie zabezpieczeń antykorupcyjnych przy prywatyzacji, państwowych/kontrolowanych przez państwo przedsiębiorstw oraz dużych zamówień publicznych; przyjęcie przepisów odzwierciedlających zalecenia GRECO dotyczące finansowania partii i kampanii wyborczych oraz działań podjętych w następstwie zaleceń Komisji Weneckiej i realistyczne ramy w odniesieniu do operacji „oczyszczania” szeregów sędziów i prokuratorów planowanej przez władze ukraińskie.

Kryterium odniesienia w zakresie walki z korupcją uznaje się jedynie za częściowo spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie mechanizmu koordynacji przeciwdziałania korupcji na wysokim szczeblu w celu wdrożenia strategii antykorupcyjnej oraz zapewnienia spójnego podejścia na szczeblu politycznym.
- Ustanowienie operacyjnego i niezależnego Krajowego Biura Antykorupcyjnego, wyspecjalizowanej prokuratury antykorupcyjnej i Krajowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji oraz określenia jasnych wytycznych dla współpracy między tymi organami.
- Wdrożenie procedur mających na celu zapewnienie: terminowego publikowania wszystkich aktualnych oświadczeń majątkowych; skutecznej weryfikacji oświadczeń majątkowych i konfliktu interesów urzędników publicznych; pełnej operacyjności i dokładności centralnych elektronicznych baz danych, w tym dotyczących oświadczeń majątkowych i własności rzeczywistej; jeden portal internetowy do celów ujawniania wydatków publicznych.
- Ustanowienie krajowego biura ds. odzyskiwania mienia i skutecznej koordynacji działań pomiędzy organami w celu ustanowienia rejestru odzyskiwania mienia.
- Kontynuowanie reform dotyczących immunitetu sędziów i członków parlamentu.

2.3.1.4. Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

Obowiązują ramy legislacyjne i polityczne w zakresie zapobiegania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz zwalczania tych procederów, zgodne z normami europejskimi i międzynarodowymi. W dniu 14 października 2014 r. ukraiński parlament uchwalił ustawę w sprawie zapobiegania i przeciwdziałania legalizacji (praniu pieniędzy) dochodów pochodzących z przestępstwa lub finansowaniu terroryzmu, a także finansowaniu rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, która weszła w życie w dniu 7 lutego 2015 r. Ustawa ta stanowi istotny krok w kierunku zgodności Ukrainy z nowymi zaleceniami grupy zadaniowej ds. działań finansowych dotyczącymi prania pieniędzy z 2012 r., a nawet z czwartą dyrektywą UE w sprawie prania pieniędzy.

Kryterium odniesienia w zakresie prania pieniędzy uznaje się za niemal spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie dalszego podejmowania przez Narodowy Bank Ukrainy działań przeciwko bankom, które nie ujawniają ostatecznych beneficjentów rzeczywistych.
- Zapewnienie skutecznej identyfikacji klientów w odniesieniu do różnych usług oferowanych przez podmioty prawne lub agentów (np. usługi „webmoney”).
- Ustanowienie wyspecjalizowanej jednostki koncentrującej się na koordynacji dochodzeń w sprawie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.
- Wprowadzenie skoordynowanego planu szkoleń służyłoby jakości dochodzeń.

2.3.1.5. Narkotyki

Krajowa strategia przeciwdziałania narkomanii i związany z nią plan działania są w dalszym ciągu realizowane w ramach drugiego planu działania na lata 2015–2020. W dniu 25 marca 2015 r. rozporządzenia w sprawie Ministerstwa Zdrowia oraz w sprawie Państwowego Urzędu ds. Kontroli Leków zostały zatwierdzone rezolucją rządu. Rozporządzenia te

potwierdziły zniesienie tego urzędu oraz przekazania funkcji polityki antynarkotykowej do Ministerstwa Zdrowia. Wdrożenie protokołu ustaleń z Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii obowiązuje od 2010 r. i jest kompletne.

W oparciu o powyższe ustalenia **kryterium odniesienia w zakresie przeciwdziałania narkomanii uznaje się za niemal spełnione**. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Opracowanie planu działania w celu uwzględnienia terminów osiągnięcia etapów pośrednich i przygotowania oceny skutków planowanych działań.
- Rozważenie konsolidacji przepisów regulujących kwestie narkotyków w ramach jednego instrumentu prawnego, na przykład kodeksu narkotykowego.
- Zapewnienie wystarczających środków na potrzeby wykrywania i konfiskaty korzyści pochodzących z działalności przestępczej.

2.3.2. Współpraca sądowa w sprawach karnych

Ukraina posiada ramy prawne w pełni obejmujące odpowiednie obszary współpracy, takie jak wzajemna pomoc prawna, ekstradycja, przekazywanie osób skazanych, przekazywanie postępowania karnego oraz uznawanie i wykonywanie zagranicznych wyroków karnych. Ukraina jest stroną 73 traktatów międzynarodowych w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach karnych, z czego 50 jest dwustronnych, a 23 – wielostronnych. Podpisanie projektu umowy o współpracy z Eurojustem zostało zawieszono do czasu zmiany w ukraińskich przepisach dotyczących ochrony danych. Niezbędne przepisy weszły w życie w 2014 r., dzięki czemu odblokowane zostały dalsze procedury. Podpisanie umowy powinno nastąpić w najbliższej przyszłości.

Na podstawie powyższych ustaleń i w oczekiwaniu na podpisanie umowy z Eurojustem **kryterium odniesienia w zakresie współpracy sądowej w sprawach karnych uznaje się za osiągnięte**.

2.3.3. Współpraca w dziedzinie ładu publicznego

Współpraca między różnymi organami ścigania podlega skomplikowanym reformom. Priorytetem jest niedawno rozpoczęta reforma policji patrolowej, niezbędna do odzyskania zaufania obywateli i zmniejszenia postrzegania korupcji. Ukraińskie organy ścigania współpracują z Interpolem w zakresie wymiany informacji. Umowę operacyjną z Europolami, która umożliwia wymianę informacji operacyjnych, podpisano w dniu 19 marca 2015 r.

Kryterium odniesienia dotyczące współpracy w dziedzinie egzekwowania prawa **uznaje się za niemal spełnione**. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Poprawę współpracy między organami poprzez ustanowienie platformy umożliwiającej łączenie ze sobą istniejących systemów egzekwowania prawa w całym kraju.
- Przyspieszenie już rozpoczętej procedury zawarcia umowy operacyjnej z Europolami przez spełnienie wymagań jego aplikacji sieci bezpiecznej wymiany informacji.

- Rozważenie opracowania krajowego niejawnego sprawozdania z oceny zagrożeń zgodnie ze strukturą i metodyką oceny zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością Europolu.

2.3.4. Ochrona danych

Ukraina w zadowalający sposób wdraża prawo w dziedzinie ochrony danych osobowych i zapewnia wydajne funkcjonowanie niezależnego organu nadzoru nad danymi osobowymi. W ramach urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich powołano Departament Ochrony Danych i należy dalej go wzmocnić, by mógł w pełni wywiązać się ze swoich obowiązków.

Kryterium odniesienia w zakresie ochrony danych osobowych uznaje się za niemal spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Dalsze wzmocnienie Departamentu Ochrony Danych.

2.4. Blok 4: Stosunki zewnętrzne i prawa podstawowe

Mimo znacznych zewnętrznych i wewnętrznych wyzwań, przed którymi stoi ten kraj, Ukraina poczyniła postępy w zakresie skutecznego wdrażania wymogów odnoszących się do stosunków zewnętrznych i praw podstawowych.

2.4.1 Swoboda przemieszczania się na terytorium Ukrainy

Władze ukraińskie wykazały postępy w zapewnieniu, by swobodny przepływ obywateli Ukrainy na Ukrainie oraz legalnie przebywających cudzoziemców lub bezpaństwowców nie podlegał nieuzasadnionym ograniczeniom. Władze wdrażają ramy prawne dotyczące swobody przemieszczania się i podjęły działania zmierzające do rozszerzenia ich przepisów na obywateli mieszkających na obszarach niepodlegających skutecznej kontroli ukraińskich władz. Informacje na temat wymogów dotyczących rejestracji cudzoziemców są publicznie dostępne w internecie.

Kryterium odniesienia w zakresie swobody przemieszczania się uznaje się za niemal spełnione. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie, by zakażenie HIV/AIDS nie było uzasadnieniem dla ograniczenia swobody przemieszczania się lub wyboru miejsca zamieszkania przy składaniu wniosku o wydanie zezwolenia imigracyjnego.
- Zapewnienie, by środki przyjmowane w odniesieniu do przemieszczania się na obszary niepodlegające skutecznej kontroli ukraińskich władz lub z takich obszarów oparte były na jasnych kryteriach prawnych i nie stanowiły nadmiernego obciążenia administracyjnego dla obywateli.

2.4.2 Warunki i procedury dotyczące wydawania dokumentów podróży i dokumentów tożsamości

Władze ukraińskie wykazały postęp w zapewnianiu wszystkim ukraińskim obywatelom skutecznego dostępu do dokumentów tożsamości i dokumentów podróży. Wdrażane są

obecnie ramy prawne regulujące dostęp do dokumentów podróży i dokumentów tożsamości wszystkich obywateli ukraińskich.

Kryterium odniesienia uznaje się za spełnione.

2.4.3 Prawa obywatelskie, w tym ochrona mniejszości

Jeżeli chodzi o działania przeciwko dyskryminacji, ustanowiono organ ds. równości pod przewodnictwem Parlamentarnego Komisarza ds. Praw Człowieka. W ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim zarządza i aktywnie monitoruje wdrażanie ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu dyskryminacji, m.in. poprzez strategię na lata 2014–2017 o zapobieganiu i zwalczaniu dyskryminacji na Ukrainie. Pojawiło się orzecznictwo w tej dziedzinie. Niezbędne jest wyjaśnienie niektórych aspektów ustawy o przeciwdziałaniu dyskryminacji. Środki finansowe przeznaczone dla organu ds. równości nie odzwierciedlają jednak jego zwiększonej roli i uprawnień. Polityka antydyskryminacyjna oraz kampanie uświadamiające są prowadzone głównie przez organizacje pozarządowe, często finansowane przez organizacje międzynarodowe. Ukraina wdraża na rozsądnym poziomie ramy prawne w zakresie ochrony osób należących do mniejszości narodowych.

Kryterium odniesienia uznaje się za częściowo spełnione, z dobrymi perspektywami dalszych postępów. Władzom Ukrainy zaleca się:

- Zapewnienie za pomocą prawodawstwa wtórnego lub orzecznictwa, by ustawa antydyskryminacyjna (odstępstwa, sankcje, rekompensaty, zakres itp.) była interpretowana i wdrażana zgodnie ze standardami międzynarodowymi i europejskimi.
- Wspieranie polityki antydyskryminacyjnej poprzez przydzielanie zasobów budżetowych i ludzkich wystarczających do zapewnienia jej trwałego wdrożenia; zapewnienie organowi ds. równości odpowiednich zasobów budżetowych i ludzkich.
- Zmianę kodeksu pracy w celu wyraźnego zakazania dyskryminacji na tle orientacji seksualnej.
- Zintensyfikowanie kampanii uświadamiających dotyczących niedyskryminacji.
- Przyjęcie rządowej strategii dotyczącej zapobiegania dyskryminacji i walki z nią.
- Zapewnienie bardziej systematycznego i stałego podejścia do szkoleń funkcjonariuszy organów ścigania, prokuratorów i sędziów w zakresie polityki oraz legislacji antydyskryminacyjnej, w tym poprzez wzmocnienie powiązań z organizacjami międzynarodowymi.
- Utrzymywanie stałego i skutecznego dialogu między osobami należącymi do mniejszości narodowych i innymi zainteresowanymi stronami, by zażegnać możliwe obawy wynikające z konfliktu na wschodniej Ukrainie, kryzysu gospodarczego oraz widocznych oznak narastania nacjonalizmu.

3. OCENA OGÓLNA I DALSZE DZIAŁANIA

Komisja dokonała oceny postępów Ukrainy we wdrażaniu kryteriów odniesienia drugiego etapu planu działania na rzecz liberalizacji reżimu wizowego zgodnie z ustaloną metodyką. UE monitorowała również w dalszym ciągu postępy poczynione przez Ukrainę w obszarach związanych z PLRW za pośrednictwem Wspólnego Komitetu UE i Ukrainy ds. Ułatwień w

Wydawaniu Wiz, Wspólnego Komitetu UE i Ukrainy ds. Readmisji oraz Podkomitetu UE i Ukrainy ds. Wymiaru Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa, jak również w ramach dialogu dotyczącego praw człowieka. W każdym z tych forów stan dialogu i współpracy między UE a Ukrainą uznaje się za zaawansowany.

Biorąc pod uwagę nadzwyczajne okoliczności oraz wyzwania wewnętrzne i zewnętrzne, postępy poczynione przez Ukrainę w ramach czterech segmentów PLRW są znaczące. Znaczne wysiłki podejmowane przez ukraińskie władze w celu wdrożenia PLRW jako priorytetu krajowego doprowadziły do utworzenia godnych uznania ram prawnych i zobowiązania do porządku instytucjonalnego. Kompleksowe działania kierowane z najwyższego szczebla muszą jednak nadal zapewniać uznanie priorytetów na wszystkich szczeblach w celu skutecznego wdrożenia reform.

W świetle istotnych postępów poczynionych w ostatnich miesiącach Komisja jest gotowa skrócić okres czasu do kolejnego sprawozdania pod warunkiem kontynuacji szybkich postępów w oparciu o kryteria odniesienia i aktualny stan opisany w niniejszym sprawozdaniu i dokumencie roboczym służb Komisji.

Nadal wymagane są jednak większe starania w myśl zaleceń zawartych w niniejszym sprawozdaniu. Ważne jest również dalsze organizowanie ukierunkowanych kampanii informacyjnych mających na celu wyjaśnianie ludziom praw i obowiązków wynikających z podróży bezwizowych oraz przepisy regulujące dostęp do rynku pracy UE.

Realizacja działań wymaganych w niniejszym sprawozdaniu umożliwi Ukrainie spełnienie wszystkich kryteriów odniesienia drugiego etapu PLRW. Komisja będzie dalej monitorować postępy, dokładając wszelkich starań, aby wesprzeć Ukrainę w realizacji PLRW, i przedstawi sprawozdanie z postępów do końca 2015 r.